МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Львівський державний університет внутрішніх справ
Навчально-науковий інститут права та правоохоронної діяльності
Кафедра теорії, історії та конституційного права

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«СУЧАСНИЙ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ В УКРАЇНІ»

назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Право»
рівень вищої освіти	другий (магістерський)
код та назва галузі (галузей) знань	08 Право
код та назва спеціальності	081 Право
вид дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	обов'язкова (шифр за освітньо-професійною програмою «Право» – ОК 5)
мова викладання	українська

Викладач:
ПАНКЕВИЧ Олег Зіновійович
кандидат юридичних наук, доцент
pankevych@lvduvs.edu.ua

Львів 2025

Професор кафедри
теорії, історії та конституційного права
навчально-наукового інституту права
та правоохоронної діяльності ЛьвДУВС
кандидат юридичних наук, доцент _____Олег ПАНКЕВИЧ

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри теорії, історії та конституційного права навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності Львівського державного університету внутрішніх справ (протокол № 4 від 29.01.2025 р.)

Силабус навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти Освітньо-професійної програми «Право», галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності ЛьвДУВС / Укладач: Панкевич О.З. 2025. 16 с.

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Семестр навчання

Навчальна дисципліна вивчається здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «магістр» галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності у **1 семестрі** навчання.

Обсяг навчальної дисципліни (у кредитах і годинах)

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС/год.	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	34	16
• лекційні заняття, год.	18	10
• семінарські, практичні заняття, год.	16	6
Самостійна робота, год.	56	74
Екзамен	+	+

Анотація навчальної дисципліни

Своїм завданням навчальна дисципліна **«Сучасний конституціоналізм в Україні»** передбачає формування у здобувачів вищої освіти системи знань про сучасний український конституціоналізм та актуальні проблеми конституційного будівництва на нинішньому етапі державотворення і правотворення в Україні; сприяння вихованню у здобувачів вищої освіти поваги до Конституції як Основного Закону суспільства та держави; виявлення здатності здобувачів вищої освіти аналізувати концептуальні проблеми конституційного процесу та практики удосконалення конституційного законодавства; створення умов для формування у здобувачів вищої освіти високої правової культури.

Предметом навчальної дисципліни є: здобутки і цінності українського конституціоналізму, фундаментальні конституційно-правові інститути, організація роботи державних органів та місцевого самоврядування, організація і здійснення законодавчої, виконавчої і судової влади та місцевого самоврядування; еволюція, сучасний стан й основні тенденції розвитку державних та муніципальних органів України.

Основною метою вивчення навчальної дисципліни **«Сучасний конституціоналізм в Україні»** є набуття здобувачами вищої освіти ґрунтовних всебічних системно-теоретичних та науково-прикладних знань із предмету навчальної дисципліни, насамперед засвоєння основних положень щодо поняття, характерних ознак, видів, етапів розвитку, форм реалізації основних постулатів конституціоналізму – політико-правового явища, яке визначає природу конституції через призму загальновизнаних у суспільстві соціальних цінностей.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» загальних та спеціальних компетентностей, а також програмних результатів навчання, відповідно до

освітньо-професійної програми «Право» галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право.

Вивчення навчальної дисципліни **«Сучасний конституціоналізм в Україні»** спрямована на розвиток у здобувачів вищої освіти таких *загальних компетентностей*:

– здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);

– здатність проводити дослідження на відповідному рівні (ЗК 2);

– здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 3);

– здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 7);

– здатність формування нетерпимості до корупції, утвердження культури доброчесності та дотримання вимог професійної етики (ЗК 11).

Спеціальні компетентності, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Сучасний конституціоналізм в Україні», є наступними:

– здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності (СК 1);

– здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні (СК 3);

– здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції (СК 5);

– здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК 6);

– здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності (СК 9);

– здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК 10);

– здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК 13);

– здатність критично оцінювати сучасний стан українського конституціоналізму та актуальні проблеми конституційного будівництва в Україні, усвідомлювати та поважати здобутки і цінності українського конституціоналізму, Конституції – Основного Закону України, фундаментальних конституційно-правових інститутів (СК 16).

Визначення очікуваних результатів підготовки здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» має базуватися *на наступних програмних результатах навчання:*

– оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання (ПРН 1);

– співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами (ПРН 2);

– проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (ПРН 3);

– здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки (ПРН 4);

– обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (ПРН 6);

– дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання (ПРН 7);

– інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (ПРН 17);

– аналізувати та критично оцінювати сучасний стан та актуальні проблеми конституційного будівництва в Україні, зміст конституційних процесів, що відбуваються у державі, пропагувати здобутки і цінності українського конституціоналізму, дотримання поваги до Конституції України та фундаментальних конституційно-правових інститутів (ПРН 18).

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

№ теми з/п	Лекційні заняття	Кількість годин
1	Тема. Основи теорії конституціоналізму	2
2	Тема. Аксіологічні виміри конституціоналізму	2
3	Тема. Верховенство права як принцип конституціоналізму	2
4	Тема. Конституційна держава: проблеми формування та розвитку	2
5	Тема. Функціональний механізм сучасного українського конституціоналізму	2
6	Тема. Парламентаризм як особливий режим функціонування державної влади	2
7	Тема. Конституційний Суд – гарант сучасного українського конституціоналізму	4
8	Тема. Сучасний муніципалізм в Україні: проблеми розвитку	2
ВСЬОГО		18
№ теми з/п	**Теми семінарських занять**	**Кількість годин**
1	Основи теорії конституціоналізму	2
2	Аксіологічні виміри конституціоналізму	2
3	Верховенство права як принцип конституціоналізму	2
4	Конституційна держава: проблеми формування та розвитку	2
5	Сучасний муніципалізм в Україні: проблеми розвитку	2
ВСЬОГО		10

№ теми з/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Функціональний механізм сучасного українського конституціоналізму	2
2	Парламентаризм як особливий режим функціонування державної влади	2
3	Конституційний Суд – гарант сучасного українського конституціоналізму	2
ВСЬОГО		6
№ теми з/п	**Теми для самостійної підготовки**	**Кількість годин**
1	Тема. Основи теорії конституціоналізму	6
2	Тема. Аксіологічні виміри конституціоналізму	6
3	Тема. Верховенство права як принцип конституціоналізму	6
4	Тема. Конституційна держава: проблеми формування та розвитку	6
5	Тема. Функціональний механізм сучасного українського конституціоналізму	6
6	Тема. Парламентаризм як особливий режим функціонування державної влади	6
7	Тема. Конституційний Суд – гарант сучасного українського конституціоналізму	6
8	Тема. Сучасний муніципалізм в Україні: проблеми розвитку	6
9	Тема. Глобальний (транснаціональний, міжнародний) конституціоналізм	8
ВСЬОГО		56
ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		90

Заочна форма навчання

№ теми з/п	Лекційні заняття	Кількість годин
1	Тема. Основи теорії конституціоналізму	2
2	Тема. Аксіологічні виміри конституціоналізму	2
3	Тема. Верховенство права як принцип конституціоналізму	2
4	Тема. Конституційна держава: проблеми формування та розвитку	2
5	Тема. Конституційний Суд – гарант сучасного українського конституціоналізму	2
ВСЬОГО		10
№ теми з/п	**Теми семінарських занять**	**Кількість годин**
1	Конституційна держава: проблеми формування та розвитку	2
№ теми з/п	**Теми практичних занять**	
1	Парламентаризм як особливий режим функціонування державної влади	2
2	Конституційний Суд – гарант сучасного українського конституціоналізму	2
ВСЬОГО		6
№ теми з/п	**Теми для самостійної підготовки**	**Кількість годин**

1	Тема. Основи теорії конституціоналізму	8
2	Тема. Аксіологічні виміри конституціоналізму	8
3	Тема. Верховенство права як принцип конституціоналізму	8
4	Тема. Конституційна держава: проблеми формування та розвитку	8
5	Тема. Функціональний механізм сучасного українського конституціоналізму	8
6	Тема. Парламентаризм як особливий режим функціонування державної влади	8
7	Тема. Конституційний Суд – гарант сучасного українського конституціоналізму	8
8	Тема. Сучасний муніципалізм в Україні: проблеми розвитку	9
9	Тема. Глобальний (транснаціональний, міжнародний) конституціоналізм	9
ВСЬОГО		74
ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		90

Види навчання

Вид навчання – узагальнена характеристика навчальних систем, що встановлює особливості навчальної діяльності; характер взаємодії викладача і здобувачів вищої освіти в процесі навчання; функції використовуваних засобів, методів і форм навчання.

Основними видами навчання є:

Пояснювально-ілюстративне (традиційне) навчання, при якому викладач, як правило, передає інформацію в готовому вигляді за допомогою словесного пояснення із залученням наочності, а здобувачі освіти сприймають і відтворюють її.

Проблемне навчання, при якому під керівництвом науково-педагогічного працівника організовується самостійна пошукова діяльність здобувачів освіти щодо вирішення навчальних проблем. При цьому у них формуються нові знання, вміння і навички, розвиваються здібності, активність, творче мислення та інші особистісно-значущі якості.

Міжпредметне навчання, що ґрунтується на вивченні інтегрованих навчальних предметів, побудованих на реалізації міжпредметних і внутрішньо-предметних зв’язків в суміжних галузях пізнання.

Розвиваюче навчання, що забезпечує оптимальну підготовку здобувачів освіти, при якому провідна роль відводиться теоретичним знанням. При цьому навчання будується в швидкому темпі і на високому рівні, процес навчання протікає усвідомлено, цілеспрямовано і систематично.

Евристичне навчання, що базується на основних принципах проблемного і розвиваючого навчання, яке передбачає успішність розвитку здобувача освіти за рахунок побудови та самореалізації особистісної освітньої траєкторії в заданому освітньому просторі.

Особистісно-орієнтоване навчання, в якому освітні програми та освітній процес спрямовані на кожного здобувача освіти з властивими йому пізнавальними особливостями.

Практичні та семінарські заняття проводяться у традиційних формах, а також у формах:

- *ділової гри* – методу пошуку рішень в умовній проблемній ситуації. Елементи ділової гри: розподіл за ролями, змагання, особливі правила тощо. Ділова гра застосовується як метод активного навчання її учасників з метою вироблення у них навичок прийняття рішень в нестандартних ситуаціях, а також як засіб тестування здібностей.

- *оксфордських дебатів* – методу інтерактивного тренінгу, який передбачає поділ учасників на головних промовців та публіку. У дебатах вони називаються сторонами: за дискутовану тезу (сторона пропозиції) та проти (сторона опозиції).

- *групової дискусії* – це публічна суперечка, метою якої є з'ясування й зіставлення різних точок зору, визначення істинної думки, пошук оптимального вирішення проблеми.

Основною формою навчання є *очне навчання,* за якого здобувачі вищої освіти знаходяться в одній аудиторії із науково-педагогічним працівником.

Додатковою формою навчання є *дистанційне навчання*, що дозволяє досягти заданої мети за допомогою сучасних систем телекомунікацій, яке використовується у випадку санітарно-епідеміологічних обмежень та обмежень воєнного стану.

Методи контролю

Контрольні заходи охоплюють поточний і підсумковий контролі успішності. Підсумковий контроль успішності передбачає семестровий контроль (усний екзамен).

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять, самостійної роботи, індивідуальних завдань та має за мету перевірку рівня знань, умінь, навичок, компетентностей та інших особистих якостей, засвоєних здобувачем вищої освіти.

Поточне оцінювання виконаної здобувачем вищої освіти навчальної роботи здійснюється за національною шкалою та фіксується у журналі обліку навчальної роботи.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ

Проведення занять та консультацій:

Відвідування семінарських та практичних занять є обов'язковим, а лекційних – добровільне.

Заняття проводяться в навчальній аудиторії, визначеній розкладом занять.

Консультації мають форму індивідуальної або групової консультації, проводяться в приміщеннях кафедри теорії, історії та конституційного права навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності та/або в навчальній аудиторії групи здобувачів вищої освіти, згідно з графіком консультацій, щотижня. Присутність на консультаціях здобувачів – за бажанням.

Відпрацювання пропущених занять проводяться в приміщеннях кафедри теорії, історії та конституційного права дисциплін навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності та/або в навчальній аудиторії

групи здобувача вищої освіти, згідно з графіком консультацій, щотижня.

При наявності часу у науково-педагогічного працівника, за його згодою, консультації та відпрацювання можуть проводитись у будь-який інший час, при зверненні здобувачів вищої освіти, в межах графіку робочого дня.

Допуск до підсумкового контролю

Пропущені практичні та семінарські заняття, а також отримані під час їх проведення незадовільні оцінки здобувач вищої освіти повинен відпрацювати не пізніше як за два робочих дні до проведення екзамену.

Відпрацювання усіх «незадовільних» оцінок та пропущених занять не є обов'язковим для допуску до підсумкового контролю.

Система оцінювання

Порядок оцінювання визначається розділом 4 Положення про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті внутрішніх справ (затвердженого Вченою радою ЛьвДУВС, протокол від 15.08.2024 № 3).

Система оцінювання передбачає накопичення 100 балів із кожної навчальної дисципліни (освітнього компоненту), які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС.

Контрольні заходи охоплюють поточний і підсумковий контролі успішності здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять, самостійної роботи, індивідуальних завдань тощо та має за мету перевірку рівня знань, умінь, навичок, компетентностей та інших особистих якостей, засвоєних здобувачем вищої освіти.

Методами поточного контролю з навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» є: усне опитування, яке включає перевірку знань відповідного теоретичного матеріалу та правильність виконання практичних завдань (тестів, задач, а також інших практико орієнтованих завдань); письмовий контроль; виступи з попередньо визначеної проблематики (рефератів) та їх колективне обговорення; участь здобувача вищої освіти у науковій роботі; врахування рівня активності на семінарських/практичних заняттях та відвідування лекційних занять; виконання завдань для самостійної роботи.

Засобами поточного контролю з навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» є: навчальні та додаткові питання до кожної теми, що містяться у планах семінарських та практичних занять; запитання та завдання для самостійного контролю; аналітичні та аналітично-понятійні завдання; задачі; схематичні завдання; практичні завдання; вправи на самостійність мислення; реферати; тестові завдання тощо.

Теоретичними засобами діагностики поточної успішності є:

–усне опитування, яке включає перевірку знань відповідного теоретичного та нормативного матеріалу, правильність та обґрунтованість вирішення практичних завдань;

–письмовий контроль (виконання тестових та теоретичних завдань під час проведення навчальних занять);

–оцінювання виступів та доповнень;

–оцінювання участі здобувача вищої освіти у науковій роботі;

–врахування рівня активності на семінарських та практичних заняттях.

Поточне оцінювання виконаної здобувачем вищої освіти навчальної роботи здійснюється за національною шкалою та фіксується науково-педагогічним працівником у журналі обліку навчальної роботи.

Оцінка «***відмінно***» під час проведення семінарських та практичних занять виставляється здобувачу вищої освіти, який:

1) виконав усі аналітичні завдання;

2) під час заняття показав належні знання питань розглядуваної теми, у тому числі:

-положень чинного конституційного законодавства;

-судових роз'яснень з питань застосування Конституції України;

-змісту інститутів конституційного права та їх взаємозв'язок;

-нормативних визначень конституційно-правових понять;

-наукових визначень понять, які не мають нормативного закріплення;

-позиції судової практики щодо застосування положень конституційно-правового законодавства в цілому, й за темою заняття зокрема;

3) під час заняття продемонстрував вміння:

-тлумачити положення конституційно-правового законодавства, належно володіючи при цьому правовими категоріями та поняттями;

-правильно застосовувати положення національного законодавства у конституційно-правовій царині при вирішенні конкретних питань.

У цілому здобувач вищої освіти глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно й логічно його викладає, правильно обґрунтовує прийняття рішення, уміє самостійно узагальнити і викласти суть розглянутої проблеми, не відчуває труднощів з відповідями при зміні завдань, з можливих варіантів вибирає найкращу відповідь.

Адекватно вміє дати узагальнену характеристику конституційно-правовій теорії і практиці. Вміє переносити теоретичні знання у площину практики. Вміє робити правильні висновки.

Із загального обсягу здобувач вищої освіти правильно виконує 90-100% завдань.

«Добре» – здобувач вищої освіти твердо знає весь програмний матеріал, грамотно і по суті викладає його, не допускає суттєвих неточностей при виборі відповіді, тобто вибирає правильну, але не найкращу відповідь; правильно застосовує теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, але для визначення дійсного ступеня знань здобувача вищої освіти викладач змушений задавати додаткові запитання і уточнити окремі відповіді. Вміє розв'язувати ситуаційні завдання середньої важкості. Із загального обсягу здобувач вищої освіти правильно виконує 75-89% завдань.

«Задовільно» – здобувач вищої освіти знає тільки основний матеріал, передбачений програмою, але не засвоїв його деталей, припускається неточностей, обирає недостатньо чіткі формулювання, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, проявляється невпевненість у вирішенні

завдань практичного характеру. Здобувач вищої освіти спроможний розв'язати прості завдання. Із загального обсягу здобувач вищої освіти правильно виконав 60-74% завдань.

«Незадовільно» – здобувач вищої освіти не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні основних положень теми, з великими труднощами використовує теоретичні відомості при виконанні завдань. Із загального обсягу здобувач вищої освіти правильно виконав не більше 59% завдань.

Творчим засобом діагностики успішності навчання з навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» є підготовка наукових робіт, тез, наукових статей за конституційно-правовою тематикою тощо. Результати наукової діяльності враховуються до підсумкового контролю відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС.

Підсумкова кількість балів навчальної дисципліни, яка завершується **екзаменом** обчислюється за результатами накопичення балів поточного контролю (аудиторної – до 40 балів та самостійної робіт – до 10 балів) та підсумкового контролю (екзамену – до 50 балів).

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінювання результатів навчання у формі усного екзамену науково-педагогічним працівником кафедри, який викладав лекційний курс.

Семестровий **екзамен** з навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» складається в усній формі.

Основними засобами підсумкового контролю у формі екзамену є білети.

Екзаменаційний білет складається із п'яти теоретичних питань, кожне з яких оцінюється від 0 до 10 балів.

Кількість балів, отриманих під час складання екзамену, не може бути більшою за 50 балів.

Система оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» у формі екзамену проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з теоретичних питань під час контрольних заходів з навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» відбувається на підставі таких критеріїв:

1) правильність відповідей на запитання (вірність, чіткість і досить глибокий виклад ідей, понять, фактів тощо);

2) повнота і лаконічність відповіді;

3) уміння пов'язувати теорію з практикою;

5) логіка і аргументованість викладу;

6) грамотне коментування, наведення прикладів, аналогій;

Оцінювання відповіді на кожне з теоретичних питань здійснюється за такими **критеріями**:

– до 10 балів під час складання екзамену виставляється здобувачу вищої освіти тоді, коли його відповідь повна за змістом, формою і обсягом. Це означає, що здобувач вищої освіти у повній відповідності з робочою програмою засвоїв увесь навчальний матеріал, викладений на лекціях, у навчальній та

спеціальній науковій літературі і дав бездоганні і глибокі відповіді на всі поставлені запитання, показав знання; не лише основної, але й додаткової літератури, нормативних джерел, навів власні думки, зробив узагальнюючі висновки, використав знання, отримані з суміжних, галузевих і спеціальних дисциплін, зумів пов'язати вивчений матеріал з реальною дійсністю. Мова здобувача вищої освіти повинна бути логічно обґрунтована і граматично правильна;

– до 8 балів виставляється здобувачу вищої освіти, якщо він твердо знає весь програмний матеріал, грамотно і по суті викладає його; володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, але для визначення дійсного ступеня знань здобувача вищої освіти науково-педагогічний працівник змушений задавати додаткові запитання і уточнити окремі відповіді.

– до 5 балів виставляється якщо здобувач вищої освіти знає тільки основний матеріал, передбачений програмою, але не засвоїв його деталей, припускається неточностей, обирає недостатньо чіткі формулювання, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, проявляється невпевненість у вирішенні завдань практичного характеру.

– 0 балів виставляється, коли здобувач вищої освіти не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні базових проблем, при формулюванні понять, на теоретичні питання білету не відповідає або відповідає не по суті, не може пов'язати теоретичний матеріал із сучасною дійсністю, робить велику кількість граматичних помилок.

Сума набраних по кожному питанню балів складає результат екзамену.

У разі, якщо здобувач вищої освіти під час складання екзамену отримав менше 20 балів, екзамен вважається складеним на «нуль» балів, а в заліково-екзаменаційну відомість виставляються тільки бали, отримані за результатами поточного контролю.

Якщо підсумкова кількість балів менша 60, здобувач вищої освіти вважається таким, що отримав оцінку «незадовільно» та ліквідовує академічну заборгованість за окремим графіком на визначених вище умовах. Здобувач має право покращити результати поточного контролю до моменту ліквідації академічної заборгованості.

У разі повторного нескладання екзамену, ліквідація академічної заборгованості здійснюється у формі усного опитування перед комісією без врахування результатів навчання, отриманих у результаті поточного контролю за 100-бальною шкалою.

При ліквідації академічної заборгованості перед комісією здобувач вищої освіти може отримати не більше 74 балів.

Виконання самостійних навчальних та індивідуальних (творчих) завдань

Самостійна робота оцінюються окремо. Загальна кількість балів (максимум 10) за самостійну роботу визначається як сума отриманих балів за виконання таких видів робіт:

1. Реферат – виконується здобувачем вищої освіти власноручно доступним для розуміння почерком обсягом 8–10 сторінок основного тексту, із

обов'язковим публічним захистом – до 2 балів. Тема реферату повинна бути розкрита повністю на рівні творчого використання останніх публікацій з теми, матеріал викладено змістовно, логічно та лаконічно; під час відповідей на запитання здобувач освіти має вільно орієнтується в матеріалі; реферат оформлено відповідно до встановлених вимог.

2. Презентація – не менше 20 слайдів – до 2 балів. Презентація повинна розкривати якомога повніше обрану тему, під час оцінювання звертається увага на оригінальність підходу та якість візуалізації.

3. Аналіз практики Конституційного Суду України (не менше 5 рішень/висновків) – до 2 балів. Такий аналіз не повинен зводитися до механічного цитування юридичних позицій КСУ, передбачає виявлення еволюції цих позицій і формулювання власних висновків здобувача вищої освіти.

4. Підготовка (формування) *оригінальних* тестових завдань (не менше 20 варіантів з теми, не менше чотирьох варіантів відповіді у кожному варіанті) – до 5 балів.

Види самостійної роботи обираються здобувачем вищої освіти на власний розсуд та можуть поєднуватися.

Тематика завдань для самостійної роботи визначається у планах семінарських та практичних занять, а також може бути запропонована та погоджена здобувачем освіти чи науково-педагогічним працівником додатково.

Здобувачі вищої освіти, які беруть активну участь у навчальній та науковій роботі, можуть здобути додаткові бали з навчальної дисципліни, які додаються до суми балів підсумкової семестрової оцінки. Перелік видів робіт, за які можна отримати додаткові бали, міститься у Положенні про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті внутрішніх справ. Максимальна кількість додаткових балів не має перевищувати 20 балів.

Відповідність підсумкових семестрових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ЄКТС

<table>
<tr><td>За внутрішньою шкалою закладу вищої освіти в балах</td><td colspan="3">За шкалою ECTS /За національною шкалою</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">Вноситься до відомості</td></tr>
<tr><td></td><td>екзамен</td><td>залік</td><td></td></tr>
<tr><td>90–100</td><td>A / Відмінно</td><td>A / Відмінно</td><td rowspan="5">Зараховано</td></tr>
<tr><td>82–89</td><td>B / Добре</td><td>B / Добре</td></tr>
<tr><td>75–81</td><td>C / Добре</td><td>C / Добре</td></tr>
<tr><td>64–74</td><td>D / Задовільно</td><td>D / Задовільно</td></tr>
<tr><td>60–63</td><td>E / Задовільно</td><td>E / Задовільно</td></tr>
<tr><td rowspan="2">35–59</td><td>FX / Незадовільно</td><td colspan="2">FX / Незараховано</td></tr>
<tr><td colspan="3">із можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">0–34</td><td>F / Незадовільно</td><td colspan="2">F / Незараховано</td></tr>
<tr><td colspan="3">із обов'язковим повторним вивченням курсу</td></tr>
</table>

Визнання результатів неформальної (інформальної) освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів неформальної та/або

інформальної освіти.

Порядок зарахування та оцінювання знань здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті визначаються Положенням про порядок визнання у Львівському державному університеті внутрішніх справ результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, а також Положенням про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС.

Основними рекомендованими ресурсами для отримання знань у неформальній та/або інформальній освіті є:

- українська платформа професійного розвитку Prometheus – https://prometheus.org.ua/;
- українська студія онлайн-освіти EdEra – https://ed-era.com/;
- навчальна платформа HELP – https://www.coe.int/uk/web/help-country/home;
- інші ресурси на вибір здобувача вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

І. Нормативно-правові акти

1. Конституція України: прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text
2. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#n4459.
3. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-18. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text
4. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80.
6. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-14. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text
7. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 № 1861-17. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text
8. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-17. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text

ІІ. Спеціальна література

1. Барабаш Ю.Г., Бориславська О.М., Венгер В.М., Козюбра М.І., Лисенко О.М., Мелешевич А.А. Конституційне право: підручник / За загальною редакцією М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2021. 528 с. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/9/d/489959.pdf
2. Віткова В. С., Батан Ю. Д. Конституційне право України. Особлива частина : навч.-метод. посібник. Одеса, 2020. 190 с. URL: https://www.academia.edu/44227388
3. Конституційне право : навчальний посібник / За редакцією В. О. Кучера. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 452 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/8388/1/%d0%9a%d0%9f_%d0%

bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82.pdf
4. Конституційне право : навч.-метод. посібник [Електронне видання] / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.] ; за заг. ред. Д. Терлецького ; НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2023. 200 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/26048
5. Конституційно-правові та теоретичні засади модернізації українського парламентаризму в умовах реалізації європейського вибору: монографія / за редакцією Ю. С. Шемшученка, О. В. Скрипнюка, А. Р. Крусян, О. В. Батанова. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 444 с.
6. Конституція України. Науково-практичний коментар / [редкол.: Р. О. Стефанчук (співголова), О. В. Петришин (співголова), Ю. Г. Барабаш та ін.; вступ. сл. В. Зеленського]; за заг. ред. Р. О. Стефанчука й О. В. Петришина; Нац. акад. прав. наук України; Конст. Суд України. Харків: Право, 2024. 1176 с.
7. Назар Т. Я., Павлович-Сенета Я.П., Лепіш Н.Я. Організація діяльності місцевих органів публічної влади в Україні : навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 264 с.
8. Панкевич О. З. Державне право зарубіжних держав: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 260 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2751
9. Савчин М. Конституція: люди та інституції (SWOT-коментар): монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 680 с.

Методичне забезпечення

Проведення заняття забезпечується програмою навчальної дисципліни, робочою програмою навчальних дисциплін, силабусом, планами проведення семінарських та практичних занять, які розміщенні в електронній бібліотеці на сайті Львівського державного університету внутрішніх справ https://www1.lvduvs.edu.ua/elektronnyi-kataloh

Інформаційні ресурси

Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» формується з допомогою інформаційних ресурсів, джерелом отримання яких офіційні вебсайти:

Офіційний вебпортал Верховної Ради України:
URL: https://www.rada.gov.ua/

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини:
URL: https://ombudsman.gov.ua/

Офіційне інтернет-представництво Президента України:
URL: https://www.president.gov.ua/

Урядовий портал (Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України):
URL: https://www.kmu.gov.ua/

Судова влада України: офіційний сайт:
URL: https://court.gov.ua/

Міністерство юстиції України: офіційний сайт:
URL: https://minjust.gov.ua/

Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт:
URL: https://mon.gov.ua/

Офіційний вебсайт Конституційного Суду України:
URL: https://ccu.gov.ua/index.php
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського:
URL: http://www.nbuv.gov.ua/
Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника:
URL: https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/
Електронна бібліотека Львівського державного університету внутрішніх справ:
URL: https://www1.lvduvs.edu.ua/elektronnyi-kataloh
EdEra – українська студія онлайн-освіти:
URL: https://ed-era.com/
Українська платформа професійного розвитку Prometheus:
URL: https://prometheus.org.ua/
Навчальна платформа HELP:
URL: https://www.coe.int/uk/web/help-country/home